

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díjak:		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják.	A lap szellemi részét illető cikkek a szer- kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz- tári, — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatálnak küldendők.
Égészévre — — — — —	8 kor.	Kéziratokat nem adunk vissza.	
Félévre — — — — —	4 "		
Szegyedévre — — — — —	2 "		

Teendőink.*)

Ha az olvasó a gyergyói esperesi kerületben szerencsésen bevégzett bérmáútra vonatkozó, a „Közművelődés“ hasábjain közölt értesítéseket átolvassa, örömkönyv toltul a szemébe. Mindenütt a fényes fogadtatás, a híveknek a kegyelmes Főpásztor fölkent magas személye iránti rajongó szeretete és ragaszkodása, s mély tiszteletének többféleképen nyilatkozó jelei, az Urnak fényesen díszített hajléki, az ezekben ezrek ajkáról összhangzóan felhangzó dicséző ének, a megbérmáltak ezrei mind fényesen bizonyítják, hogy itt, s általában a jó székely nép között a hitélet virágzik. Mi, akik a gyergyói buzgó hívők leirhatatlan lelkesedésében és örömeiben csak lelki szemünkkel vehettünk részt, a magas főpásztori látogatás után tanulságot meritünk, föltehetjük a kérdést: vajlon a buzgó, valóságos székely nép között miért van ily bő aratás a lelkiekben?

Mert ott a kath. iskolák virágzanak; a buzgó lelkipásztorok és népnevelők a hitélet fejlesztésére minden alkalmat felhasználvak, a hívőket már zsenge koruktól fogva ugy nevelik, hogy ősi hitköhöz híven ragaszkodjanak, hogy benső hitbeli meggyőződésöknek külsőleg is nyíltan tanujelét adják.

Vajlon ily szép példán ne lelkesednénk-e mi is kath. kántortanítók, kik a különféle vallásfelekezetűek között elenyésző csekély számban élő kath. hívők kisdedeit neveljük? Az erdélyi egyházmegye igen sok hitközségét bejártam. A székelyföldi (Csik, Háromszék, Udvarhely és Marostordamegye) hitközségek templomaiban az istenitisztelet alatt, valamint a körmenetekben a hívők együttesen oly szépen énekelnek, mintha mindenik hívő egy-egy képzett kántor lenne. Látogas-

sunk el a többi megyebeli kath. templomokba; ugyan mit észlelünk itt? Akárhány városi templomban nagy ünnepeken zenés misék vannak, melyek alatt a díszes úri közönség a padosokat lefoglalva hallgatja a sopran és bariton szolókat; hátra-hátra tekint, hogy a remekül éneklő hölgyet bámulgassa; a polgárság, a hívők zöme pedig a templom hátsó részében egymás mellett állva szorong; s ha a kántor vagy egy alkalmi egyházi éneket elő is vesz, a művelt úri közönség mélyen hallgat, mert vagy méltóságán alulnak tartja az éneklésben való részvételt, vagy a mi még valószínűbb, *nem tudják az énekeket*; s talán énekeskönyv sincs kéznél. Így van ez nagyobbbrészt a kisebb hitközségekben is; a kántor énekelte az iskolás gyermekekkel, a hívők közül kevesen segíthetnek az éneken. És ugyan a buzgó hívek mikor szeretik inkább az Ur hajlékát látogatni?

Ha az isteni tiszteleten megjelenve, az alatt együttesen énekelhetnek, s rövid, tanulságos, szívhez szóló szentbeszédet hallgathatnak.

A hívők általában mindenütt szeretnek énekelni, mert átérzik, hogy az ének „kettős imádság“. A kath. kántortanító a hívőknek az egyházi ének iránti előszeretetét vegye észre; azt nem szabad figyelmen kívül hagynia; használjon fel minden kínálkozó alkalmat, hogy a hívőket összegyűjthesse, s őket az egyházi énekekben begyakorolhassa.

Ugyan mi módon lehetne elérni azt, hogy a hívők rendszeren látogatva az Isten házát, ott szentmise alatt, s körmenetekben együttesen énekeljenek? Ha igen tisztelet kártársaim megengedik, erre nézve — falusi viszonyokhoz alkalmazkodva — egy módot ajánlanék, amit hitközségünkben sikerrel alkalmaztam.

Vecsérnye után a felnőtteket, valamint a nagyobb gyermekeket rendszeren összegyűjtöm a kántor lakása előtt; a fák árnyékában letelepedve a betanítandó ének

*) A főtisztelendő plébános urakat mély tisztelettel kérem, sziveskedjenek a kántortanító urak figyelmét e nemes ügyre fölhívni.
K. N.

szövegének egy pár versszakát előtők addig mondogatom, s értelmezem, míg az olvasni nem tudók is könyv nélkül be nem tanulták; az írástudókkal elővételtem az énekes könyvet; a dallamot hegedű kísérettel veszem; az iskolás gyermekek után lassan-lassan a felnőttek is neki bátorodnak az éneklésnek.

Kedvezőtlen idő esetén a hívők az iskola termébe gyülekeznek. — Hogy hallgatóimra nézve a folytonos éneklés ne legyen úntató, változatosság kedvéért a Szent-István társulat *népiratkaiból* közben-közben fölolvassom azokat, a melyekből ők tanulságot vonhatnak le; a Szent-István-társulat e kiadványa már magában véve is a népre nézve egy igazán értékes, megbecsülhetetlen könyvtár; van ebben valláserkölsi irányú, gazdasági, történelmi, szépirodalmi stb.

Az egy-egy óráig tartó előadásra mind többen és többen látogatnak el, még a gör. kath. vallásúak közül is, kik magyarul jól tudnak. Nehány próba után annyira haladtam velök, hogy e hó 9-én egyik filiánkban Urnapját ünneplendő, a népet — zászló alá sorakozva, szép egyházi énekeket zengedezve — vezethettem oda és vissza.

Akik eddigelé kerülték az Isten házát, most örömmel és áhitattal vesznek részt az isteni tiszteleten; s valjon miért? — *mert most énekelni tudnak.*

Tegyenek kísérletet kedves kartársaim is; s ha talán a kivánt célt hamarjában nem is érik el, azért nem kell elesüggedni; jókedvvel, Istenben vetett bizodalommal kitaróan munkálkodni kell! A jó ügynek első sorban meg kell nyerni a hitközség lelkipásztorát, kinek csak pusztá megjelenése is buzdítani fogja a hívőket, hogy mindig többen és többen vegyenek részt az énekórákon. Ha a községben vagy egy kath. grófi, bárói vagy egy-egy tekintélyes nemesi család van, vagy kath. szolgabíró, orvos, jegyző, kereskedő, bíró, föl kell hívni őket is, hogy a hívők összejövetelén néha-néha egy pár percre jelenjenek meg; így közeledünk lassan-lassan a katolikus kör létesítéséhez.

Hogy a fiatalok s hajadonok az énekórákat anélkül buzgóbban látogassák, a hol lehet, az egyház pénztárából, vagy egyesek adakozásából énekes könyveket kell beszerezni, s az órákra szorgalmasan ellátogató, inkább szegényebb sorsu fiatalok között néha-néha néhány könyvet oszt ki jutalmul a plébános; az illetőket megdicséri s a többieket a jövőben való jutalommal kecsegtetve az énekórák pontosabb látogatására sarkalja.

Hogy a népre nézve az ily összejövetelek hova-

tovább érdekesebbek, vonzóbbak legyenek, éneklés közben, — a Szent István társulat kiadványain kívül — vagy egy igazi kath. szellemben szerkesztett néplapból, Jézus Szent Szive, Szűz Mária Virágos kertje, a Szentek életéből, vagy a „Magyar Állam“ melléklete, a „Szépirodalmi kert“ből lehetne fölolvassni.

A hívők ily összejövetelén a buzgó lelkipásztornak is kedvező alkalma van üdvös eszméket fölvetni, ismertetni a különféle sz. társulatokat, egyleteket, (Mária társulat, Jézus Szent Szive társulat, Szent Antal kenyere, Oltáregyesület, ker. hitelszövetkezet, tüztöltő-, temetkezési és szegény iskolás gyermekeket segélyező egylet : . . stb.) s őket ösztönözni, hogy körükben is vagy egy sz. társulatot alakítsanak; felebarátjaik fölsegegyezésére egy-egy jótékony-egyletet szervezzenek. Buzdítani kell a hívőket, hogy önművelődésük előmozdítására kath. népkönyvtárt létesítsenek; s arra kell törekedni, hogy az ifjúság körében állandó rendes dalkör alakuljon. Az egyházi énekek mellett néha-néha egy pár hazafias dalt is elő lehet venni. Évente 2-szer, 3-szor *katholikus népiünnepélyt* kell tartani; a rendezők leleményességétől függ, hogy azok minél érdekesebbek, vonzóbbak legyenek.

Télen az énekórákat s előadásokat az iskola termében kell tartani; a téli időszakban fölolvassásra igen alkalmasak a téli estekre szánt „Bodnár“-féle olvasmányok. A nagyobb városokban a kezdeményezők leleményességétől függ, hogy miként érhetik el a célt, hogy ne csak a tantló ifjúság, de a nép is megtanulhassa az egyházi énekeket, s bátran énekeljen. E célból tán a legjobb lenne, ha a teendők megbeszélése végett — a plébános elhöklete alatt egy közös értekezlet tartatnék a segédlelkészek, hitoktatók, világi és paptanárok, tanítók, egyházi és iskolaszéki tagok meghívásával.

E kérdést napirenden kell tartani mindenféle kath. körben oltáregyleti vagy sz. társulati, vagy bármely kath. jótékony egyleti gyűlésen.

Mozgalmat kell indítani az iránt, hogy az egyházi ének tért hódítson a kereskedő, iparos tanoncok, mesterlegények, mesteremberek, kereskedők, hivatalnokok körében.

Igen természetes, hogy mindez igen sok utánjárással, fáradsággal jár a vezetők részéről; de gondolja meg a hivatásának lelkiismeretesen megfelelő kántortanító, hogy ha hívőit az egyházi énekekre betanítja, ezek azután rendszeren tömegesebben fogják az Istenházát látogatni, szóval: őket a templomba járáshoz szoktatja; s ha így fáradságának bár némi gyümöl-

csét láthatja, a kath. hitélet fejlesztésével az Isten dicsősítését előmozdíthatja, nincs földi jutalom, amely az e fölött érzett lelki örömet pótolni tudná. Kezdjünk tehát Isten nevében a nemes munkához!

Kovács Nándor,
kántortanító.

Tarlózás

a belső-szolnoki esperesi kerület történetéből.

Összeszedégetti: *Kovács György.*

IV. Plébániák.

Apa-Nagyfalva. Templomépítésének befejezése és felszentelése. Ezen két nevezetes esemény teszi emlékezőssé az apaanagyfaluiak előtt az 1869-diki évet. Ugyanis ez év szeptember hó elején Isten különös kegyelme megadta érniök az apaanagyfalui híveknek, hogy új templomjuk 15-ig elkészült egészen, várván az ünnepélyes felszentelés nagy napját, melyen a mennyei völegénynek örök hajlékán eljegyeztessék.

E nagy napot Fogarassy püspök szeptember 29-re vagyis Szent Mihály napjára tűzte ki, meghagyván a helybeli lelkésznek, hogy ezen ünnepélyes ténykedésre a szükséges előkészületeket tegye meg.

A püspök e szent esekemény végrehajtására megelőzőt nap (28-án) érkezett meg, értékes ajándékokat hozván a felszentelendő templom részére. Az ajándékok valának: sekrestye csengő, 11 aranyos fali gyertyatartó, egy drága szőnyeg, két piros dalmatika felszereléseikkel, alba, beteglátogató ezüst pikszis, ezüst füstölő és egy tizenkétlágú aranyozott fecsülár.

A főpásztor megérkezte után rögtön szemügyre vette a templomot s elrendelte az elrendezendőket.

Délután megérkezett Fehérvárról Bartis Ferenc kánonok s Kolozsvárról Lönhart Ferenc praelatus is és számos más pap, kiknek segédkezése mellett „a keresztelt vértanúk ereklyéit” a sekrestyébe vitte s azok előtt a nép részvéte mellett elvégezte a főpap a szokásos vecseryét.

Szeptember 29-ike felvirradva, már jökor dörögni kezdtek a mocsarak; megszólaltak a harangok és megkezdődött a templomszentelési szertartás $1\frac{1}{2}$ óraker. A szertartás nagyszerűsége és bátása leirhatlan. Az ima jóillatú áldozat füstjeként emelkedett az ég felé; a szoltárok zengtek; a nép közbevegyülő ájtatos éneke pedig oly édesdeden simult a derült idő lágy fuvalmához, hogy a föld áhitatával, az ég mosolygó képével, vig örvendezések árrával tölték be az ünnep méltósága által magas hangulatra lendített sziveket és lelkeket.

A vidékről is számosan jelentek meg s ekép igen szép közönség előtt fejtegette a püspök ur az apaanagyfalui egyház távol és közelmúltját s a templom keletkezését; világosan kifejtette a felszentelés értelmét és a templomi eszközök hasznát.

Ezután következett a szent mise bemutatása nagyszámu fényes papi segédlettel.

Az ünnepélyt szent beszéd zárta be. Szónok dr. Éltes Károly volt, ki beszéde alapján felvette szent Pálnak az

ezezusbeliekhez irt levele 2 f. 19—22 versét: „Már nem vagyok vendégek és jövények, hanem a szentek polgártársai” stb.

Istentisztelet után következett a szeretetlakoma, melyen a papokon kívül jelen voltak báró Bánffy Dezső, Gajzágó Salamon, Torma István, Betegh Kelemen, Krémer Sámuel, Katona Elek, Tatrossy Sándor, Rácz Gyula stb.

Ösi szokás szerint az áldomáspoharak sem maradtak el. Ő Excellenciájáé volt az első tosz, üdvözölvén vendégeit. A főpásztort köszöntök közül kiemelem Torma Istvánt, ki a püspökben nemcsak a hitközség és templom pátronusát üdvözölte, hanem mint alapítóját is a takarékmagtárnak, melynek alapján a kegyes pátronus 50 frottevéen le, egyuttal ezen intézményével emlékezetessé tette e napot. A főpásztor nemes példáját kisebb-nagyobb adományaikkal követték vendégei is, egy, hogy csak e nap kézpénzben 77 frt és terményben 35 véka törökbuza jegyeztetett a magtár javára.

Igy telt el a templomszentelés nagy napja, jöttek is megörökítvén emléket.

Miután ezen ünnepélyvel a templom minden tekintetben elkészültnek és az isteni szolgálat használatára egészen átadottnak tekinthető, jónak látom, ha az eddig leirtakat mintegy subsummálva, végeredményekként ideiktatom a következőket:

1. A parochia mint már irtuk, először mint a csésőkereszturi plébánosnak alárendelt lelkészlet kezdetét vette 1865-ben, később — mint látni fogjuk — 1879-ben önálló plébániai rangra emeltetvén.

Alapítója a parochiának nagyméltósága és fötisztelendő Fogarassy Mihály erdélyi püspök ur ő excellenciája, és pátronussa is.

II. A templom tekszik a falu közepén egy szép kiemelkedett dombon, a községnek közép táján magasán elvonuló oldalon, az Oroszfalun át Apa-Nagyfalun keresztülvonuló út baloldalán. Hosszúsága 13 öl, szélessége $4\frac{1}{2}$ öl. Szép tornya 15 öltre emelkedik. Épülettanyaga kő és téglá. Belől boltíves. Hajójának fedélzetét cserép borítja. Tornya fehér badogtal van fedve s rajta — valamint a hajón és szentélyen ketős apostoli kereszt diszeleg. A toronyból teljesen összhangzó bárom harang hirdeti az ősi hit ujjászületését és az alapító nagylelkűségét. A nagyobb harang hat mázsás; Kolozsvárt szenteltetett fel s a következő felirattal bír:

a) Egyik felén:

Mihály püspök adott nekem létet
S nevet, hogy imára hívjam
A keresztény népet, hirdessem szent
Hitét Gellért vértanunak, ki újból
Védje lett Apa-Nagyfalunak.

b) A másik oldalon:

Öntötte Andráschofszky János és Efraim
Kolozsvárt 1868.

E baragot Mária a kis Jézusnal, Fesztület és Jézus felátadása — féldombor képek díszítik.

A második harang három mázsás. Feliratai ezek:

a) Egyik oldalán:

Könyörögj érettünk
Istenek szent anyja!
Öntette Mihály püspök.

b) másik oldalán.

Öntötte Andráschofszky János és Efraim
Kolozsvárt.

Ezen Mária a kis Jézussal karján — és Jézus feltesztve és szent Anyja — földomborn képek láthatók.

A kis harang 1 1/2 mázsás s a következő feliratot viseli:

a) Egyik oldalán:

Honori S. Michaelis Arch.
D. D. Michael Epp. 1866.
Cath. fide in Apa-Nagyfalu reflorante.

b. A másik oldalán:

Öntötte Andraschowsky János és Efraim
Kolozsvárt.

Oldalain a Feszület, Keserves Anya és Szent Mihály Arkangyal földomború képei öntvék.

A templom tervét Flórián Gergely után készítette Heigl József, építővezető pedig Nagy János volt.

III. A templom belső berendezése.

1) A szentélyben van a főoltár bizánci stílusban márvány redőkkel és arany cirádákkal. — Az oltárszent Gellért esanádi püspök- és magyar vértanút ábrázolja, háttérben amint a pogány magyarok őt a róla nevezett Gellért-hegyről a Duna bőszi hajzába lökik — az előtérben pedig, amint a vértanú püspök vörös pluvialében és infulában, jobbján a főpásztori pálcát és lándzsát — balján pedig egy könyvet s rajta sújtó követ tartva, megdicsőült arecal a habokból az egekbe emelkedik. E kép ajándékozója s egyuttal tervezője Bonnaz Sándor esanádi püspök, ki Apa-Nagyfalunak visszaadta 300 év előtt megtagadott patronusát s lakóiban a vallásos érzülettel együtt a nemzetit is üdvösön fejleszté és táplálta. Festette e képet C. Gulseb. Az oltár két oldalán szent Péter és Pál szép szobrai diszelegnek. Az oltár el van látva esinos tábernaclummal és hat aranyozott lágyertatartóval. — Asztala köbül való. 1869 év a készítés ideje. Benne el vannak helyezve „A keresztelt vértanúk ereklyéi”. Az oltárasztal esinosan be van borítva szép abroszok és takarókkal. Az oltárlépcsőzet két léptű, van számára szép és drága bimezett szőnyeg és zöld posztó. — Az oltár oldalánál a sekrestye felől van egy szép kivittű Crucifixus; van még a szentélyben egy pad és egy ezüst örök lámpa.

2) A templom hajójában van két melléoltár. Jobbról Világosító szent Gergely oltára, e szent olajfestményű képével a mint Tuinridát királyt, nejét, családját és számos előkelő örményt megkeresztel. Remek kép. Festette Vastagh György 1868-ik évben. Ezen oltár Flórián Gergely apagyaltalnyi nagybirtokos készítette. — Bemenet balról van Mária-oltár, vagyis az „angyalüdvözlet oltára”. Ezen oltár képet: Vastagh György festette, készítette pedig szintén emlegetett Flórián Gergely neje Bárány Mária asszony.

Ezen két melléoltár között a szentélyt művésziessen készített vasrácszat különíti el a templom hajójától.

A templom hajójában szép a szőszék. Bizánci stílusú árul el, márvány redős aranyozott cirádákkal. Felső részén van a Szentlélek symboluma: alsó részén a négy evangelista szobra saját jelvényeikkel. A templom földjét faragott négyszögű kövek borítják. Két oldalról esinos székek sorai vonulnak végig. Az ivezetről tizenkét ágú esinos luster csúng le. A falakat szép olajfestményű különböző képek ékesítik. A chorus is padokkal van ellátva — alatta szép gyónószék. A sekrestye is alkalmasan van berendezve. — Van e temp-

lomnak egy portatiléja is — rajta ezen telirattal: Lecturis Salutem a Domino! Hoc altare portatile consecravit Exc. Ill. ac Rssmus D. Michael Fogarassy Episcopus Transsylvaniae S. Caes. Reg. Apost. Majestatis actualis intimus Status Consiliarius, die 28. Augusti 1866 in Ecclesia cathedrali, atque in eo reliquias SS. Crescentii et Vincentii ritu S. Matris Ecclesiae locavit, Deum, b. M. precatus, ut SS. Sacrificium super eo offerendum omioium, pro quibus et coram quibus oblatum fuerit, saltem misericorditer promoveat.

Ebben adtam a templomnak felszenteltetése alkalmával mutatkozott lehető hű képét.

(Folyt. köv.)



Temetőben.

*Van a falunk végén egy kert elhagyottan,
Barnálló keresztfák állanak őrt ottan.
Csendes áhitattal gyakran oda reppen
Mostan az én lelkem.*

*Nincsen ott fény semmi. Egy-egy elhaló jaj,
És a szél ajkán kél néha egy bússóhaj.
A giz-gaz zizeg csak a sok apró halmon
Sírő siri hangon.*

*Mégis az én lelkem csak oda vonz engem.
Oly jó — bár lélekben — ott letérdepelnem,
S két drága lélekért egy kereszt tövében
Csendes áhitatban halk imát rebegnem.*

Pát A.

A tengerész legendája.*)

Irta: Henryk Sienkiewicz.

Volt egyszer egy hajó, Bibor volt a neve, s olyan nagy és erős volt, hogy még a leghevesebb viharoktól és hullámoktól sem kellett félnie. Kifeszített vitorlákkal reptül keresztül még a toronymagas hullámokon is és ére mellével kettészelte a tenger tükre alatt levő homokzátonyokat, amelyek más hajók menthetlenül összezúzódtak volna. Egyre tovább ment, vitorláján ragyogott a napfény, s olyan sebesen haladt, hogy a hajó mindkét oldalán tajtékzott a víz. Mögötte hosszú, széles, világos ut támadt.

— Pompás hajó! — mondták a többi hajók tengerészei. — Ha az ember ezt látja, azt bihetné, hogy a Leviathan szántja a hullámokat.

És néha meg is kérdezték a Bibor legényeit.

— Hé, emberek, hova mentek?

— Hova? Ej, ahova a szél hajt bennünket! — válaszoltak a tengerészek.

*) A „Quo vadis” hirneves szerzőjének ez az allegóriája Lengyelországra vonatkozik s hazájában nagy lelkesedéssel olvassák mindenfél.

— Vigyázatok! Ott sziklák és örvények vannak!

A figyelmeztetésre válaszul elhozta a szél a Bibor legényeinek dalát:

Csak vígan előre!
Csak vígan előre!

Ezen a hajón nagyon boldogan éltek a tengerészek. A hajó nagyságában és erejében bizva, semmi veszélyvel sem törődtek. Más hajókon vasfegyelm uralkodott; a Bibor földézetén mindenki azt tehette, ami neki tetszett. Az élet örök ünnepe volt a hajón. A szerencsésen kiállott viharok és szétzúzott homok-zátványok csak növelték a tengerészek önbizalmát. Azt hitték, hogy nincs olyan szikla, sem olyan vihar, mely a Bibort tükrethetné. „Még ha legjobban dühöng is az orkán a tengeren, a Bibor nyugodtan vitorlázik tovább.“

Es csakugyan, a Bibor még a viharban is büszkén és pompásan vitorlázott. Ezek multak el. S nemcsak legyőzhetetlen maradt a pompás hajó, hanem még más hajóknak is segítége és mentője volt és sok hajótörött talált menedéket a földézetén. A saját erejében való vak bizalom napról-napra növekedett a legénység szívében. De a szerencse elűstítette a tengerészeket s egyre jobban kitanultak a mesterségükből. „A Bibor magától vitorlázik“, mondogatták, „minek dolgozánk, minek vigyáznánk a hajóra meg a kormányra, minek mászkálnánk az árbocokon és a kötéletzen, minek fáradoznánk és izzadnánk, ha a hajó ugys oly elpusztíthatatlan és romolhatatlan, mint valami istenség? Csak vígan előre!“ . . . Így vitorlázta még sok esztendeig, míg végre a legénység teljesen elpuhult s nem tudta már azt sem, hogy mi az a kötelesség. Így történhetett, hogy senkisémet vette észre, hogy a hajó elkezdett gyöngülni, a sósvíz beitta magát bordái közzé s a hatalmas alkotmány elkezdett homlani. A bordái nagyon megkoptak, büszke árbocai féledőltek s vitorláit a szél megtépázta.

Némelyik tengerész szájából még megszólalt az ész szava: „Vigyázatok magatokra!“ De a többség így válaszolt: „Eh mit! Minket egyszerűen a hullámok visznek tovább!“

Egyszer vihar tört ki, olyan félelmetes, a minő azeelőtt még sohasem tombolt a tengeren. A forgószélnek chaoszá zavariták össze a vizet és a felhőket. Hatalmas vízoszlopok támadtak s rázúdultak rémületes, tajtékozó dühvel a Bibor-ra. A hajó minden pillanatban elveszhetett. Koránat gerendái recsegetek s egyszerre csak főlhangzott a hajón a rémes kiáltás: „A Bibor süllyed!“ S a Bibor csakugyan süllyedt s a munkától elszakított és a hajózáshoz nem értő legénység nem tudta megmenteni.

Mikor a rémület első percei elmúltak, a tengerészek szívét vak düh fogta el, mert szeretet és bühség volt bennük hajójuk iránt. Az ágyukhoz rohantak s a vihartól fölkorbaesolt, habzó hullámokra löttek. Aztán mindenki fölkapta, ami épen a kezébe akadt, s elkezdte levele verni a tengert, a rettenetes tengert, mely a Bibor-t el akarta pusztítani. Nagyszerű volt a kétségbeesett embereknek és az elemeknek ez a barca. De a hullámok erősebbek voltak mint a tengerészek. A víz elárasztotta és elhallgattatta az ágyukat. A tengerészek közül néhányat fölkapott a forgószél, s az örvénybe dobta őket. A legénység szemmeláthatólag összegusugorodott; de akik még megmaradtak, tovább küzdöttek, már félig vakon, s átázva az egyre növekvő árban, a víz

hajba alá már félig eltemetve, — tovább küzdöttek, a vég-sőkig. De végre őket is cserben hagyta az erejük s érezték, hogy közel van a haláluk. Egy pillanatnyi néma kétségbeeséstik alatt révedező szemekkel néztek egymásra az emberek.

Azok a hangok azonban, amelyek a veszedeleure figyelmeztették őket, most újból hallatszóttak, még pedig oly hangosan és oly hatalmasan, hogy még a hullámok zugását is tulharsógták: „Ó ti, elvakultak! Nem a vihar ellen kell az ágyuitokat irányoznotok, nem a hullámokat kell verletek, hanem ki kell javitnotok a hajótokat! Menjetelek a hajó tenekére! Ott van dolgotok!“ E szavakra a félholtak összerendeztek. Mind lerohantak. Es most alaposan hozzáláttak a munkához.

Reggeltől estig dolgoztak arcuk verejtékében, s csak arra az egyre gondoltak, hogy jóvá tegyék azt, amit elvakulásukban a téletenségükkel elkövettek. A Bibor pedig szépen emelkedett. A remény és a bátorság a tengerészek szívébe újra visszatért, s óráról-órára növekedett, míg végre a menydörgéshez és a hullámok morajához hasonló, de azért mégis anyagi kedvességű hang kifejeutette nekik, hogy: „Még nem vesztetek el!“

KISEBB KÖZLEMENYEK.

Jézus Szent Szíve bucsuja Szovátán.

Az Úr Jézus földi életében szeretett a hegyre menni. A magasba szerette vonzani követőit. A tisztultabb légkörbe emelkedve mutatta be kedvelt övének isteni fonségét, ott tárta ki véghetetlen szeretetét a kegyeret körörfnek, midőn kijelenté a legnagyobb isteni esodát, hogy szent teste bizonynyal étel, szent vére bizonynyal ital.

Az Úr Jézus hűséges követői is örömmel vonulnak a hegyre imádkozni, elmékedni, különösen oly helyekre, hol ritka természeti tünemények hívják fel a figyelmet. Szovátán a magas cseresznyés hegy aljában van a „Medve“ nevű sós tó, melynek felszínén édes víz van, természetes állapotban és félméterrel alább gérés víz, mely forró meleg, 35 fok. Mily mélység van a meleg, azt még tisztán megállapítani nem tudták, azt sem, hogy mi okozza a víz feltorlását. A tudósok véleményei elágoznak. Ezen ritka jelenségű tónak keleti oldalán épített Polycarp provinciai atya egy kilenc szobából álló nyári lakot és vele összekötöttében Jézus Szent Szíve kápolnáját, melyhez a környéken lakó hives a legnagyobb buzgósággal zárandokolnak ki Jézus Szent Szíve ünnepe. A kápolna 7 év óta áll fenn és már nagy bucsujáró hely lett. Most is már előző napon kezdetek a magasba zárandokolni a buzgó hives. A napján pedig népes processiókban érkeztek a bucsusók Köszvényes-Remetéről, Köszvényesről, Miklázaról, Szovátáról. Ilyésmezőről, Parajdrol, Atyhárol, Korondról. A gyóntatás már előző nap kezdetet vette; az ünnepe napján kilenc nap gyóntatott s mégis déli 12 óráig tartott, körülbelül 600 gyónó volt. A szentmise áldozatot Pap János k.-remetei alesperes plebános mutatta be. A szentbeszédet Szabó György nagyenyvei alesperes plebános tartotta; beszédjének tartalma az volt, hogy Jézus Szent Szívet megszibzik és megnyitják az ártatlan szemek, a szeretet által, a síró szemek a bünbárat által és ez reájuk nézve boldogító a jelen és jövő életben. Megszibzik a gonosz szemek is a hálátlanság által s ez reájuk nézve kárhozatot hozó. Megható látvány volt, mily epedéssel hallgatta a szent igéket a Legszentebb Szívről a fák alá letelepült népsokaság. A szent beszéd elején a közelgő záporosó majdnem szétverte a sokaságot, de a Szentszív itt is éreztette, feltünővé tette kegyelmét, akart hozzánk szólni, szívünk ajtójan kopogani,

boldogító áldozataival bemenetelt kérni. Azért tova űzve a vézes telhőket, szép időt adott. A lelket felemelő ünnepély után a szent Ferenc-rendi atyák rendeztek szeretetlakomát. Még Dicső-Szent Mártonból is kegyeletes érzéssel jött el a bucsúra a kisküküllőmegyei tanfelügyelő, nagyságos Svetz Vilmos úr, ugyanis ezen kedves alkalmat választotta ki, hogy lakást nézzen ki a furdődényre az ő családja és még két pesti család számára.

Polycarp provinciális atya, ki mély belátással észre vette, hogy a Legszentebb Szív ezen sok testi betegségben gyógyító páratlan tónál akar tiszteltetni, a lelki sebeket gyógyítani, teljes bizalommal fogott hozzá ezzel ezelőtt 7 évvel az építéséhez. A szent szív megsegítette, biába hányta szét első évben a felemelt épületet a zivatar, újból építette. Most már a kápolna kicsiny, az évről-évre óriási mértékben szaporodó bucsunok igényének távolról sem felel meg, ugyanazért hozzáfogott egytágas és díszes Szentszív temploma építéséhez; már vetteti a száz ezer téglát. Ennyi elég lesz egy Sanctuarium és egy torony számára, a hajót majd 10 év múlva kiépítik. A Legszentebb Szív nem fogja cserben hagyni hűségese követőjét, a *providenciális provinciális*. Kik Jezus Szíve tiszteletét terjesztik, azokat a legszentebb szív mindennél vállalatunkban megsegíti.

Meghatott szívvel és lélekkel szállunk le a magashól s térünk otthonunkba vissza, folytatni az áldott Szentszív oltalma alatt munkánkat.

Vigilans.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Romániai magyar hitfeleink érdekében.)

Bukarestben a szent József-székesegyház melletti finevelő-intézet szeptember hó kezdetével egy új iskolai évbe lép. Ekkor történnek a nevezett intézetbe való újabb főlvételek is. Mivel a bukaresti főegyházmegyének összes hitközségeiben a magyarok képezik a katolicismus zömét s mindaddig még kevés olyan pap van, ki magyarul ért és beszél, ez okból a nevezett intézet magyarul beszélő gyermekeket is ohajt fölvenni, hogy a jövőben az eleddig érzett szükségleten segítsen. A bukaresti fi- és egyuttal papnövelő-intézet a tridenti szent zsinat előírása szerint van berendezve s tulajdonképpen az a célja, hogy a főegyházmegye részére papokat é. p. misszionárius papokat neveljen. Épen azért csak olyan ifjak vehetők föl, kik jó katolikus családból származnak, jámborsággal és tehetséggel igazolják az egyházi pályára való hivatottságukat s arra kedvvel és szeretettel lépnek. Az ifjaknak a német nyelvben is jártasoknak kell lenniök. Az intézet tanítótestülete világi és szent Benedek-rendi áldozó-papokból áll; Hornstein érsek ez utóbbiakra bízta a múlt év folyamán az intézet vezetését. Ha az egyházmegye anyagi helyzete nem teszi az intézetbe való felvételt és ez abban való ellátást egészen ingyenesen lehetővé, mégis a fizetendő díjak oly csekélyek, hogy kevésbé módos szülők is képesek a kiadásokat fődözni. Esetleges jelentkezések az intézet igazgatójához P. Raymond O. S. B. (Bukarest, Strada Fontânei 15.) intéződök, ki bármikor készséggel ad az ügyben közelebbi felvilágosítást és utbaigazítást.

*) Tisztelettel kérjük kath. lapársainkat ezen sorok szíves átvételér.

— **Fini hódolattal vettük** püspök ur ő méltósága VIII. számú főpásztori körlevelét, mely tudtára adja a lelkeskedő papságnak, hogy a meglátogatott gyergyói esperesi kerületben bérmláva, örömmel győződött meg e kerületben uralkodó egyházas rendről és szellemről. Lelki gyakorlatokat rendel el továbbá a tanítók számára július 9—13.; a papok részére ugyan e hó 14—19. napjaiban Csik-Somlyón. Szomorúan jelenti Bálinth Lázár Csik-Szent-Miklós plebánosának Istenben történt elhunytát, élete 58-ik, papságának 32-ik évében. Közli a miniszter rendelkezését az első segélynyújtás ügyében s végül ajánlja Csicsáky Imre zombolyai plebános, pápai kamarás „Imádkozunk“ című imakönyvét.

— **Wosinszky Mór** szegszárdi apát-plebános, a hírneves régész, kit a napokban nevezett ki a vallás- és közokt. ügyi miniszter a múzeumok és könyvtárak országos felügyelőségéhez öt évre felügyelőnek, hivatalos minőségében a napokban városunkban időzött Megtekintette Cserni dr. kalauzolása mellett a régészeti múzeumot, nagyhirű könyvtárunkat stb. Innen Tövisen át, hol Csató plebánosnak gazdag tegever- és éremgyűjteményében gyönyörködött, tovább folytatta hivatalos útját.

† **Lőnhart Ferenc** áldott emlékü püspökünk halálának tegnap volt évfordulója. A székesegyházban maga püspök orunk pontifikált a gyászmisén, melyen a káptalan tagjai, theol. és főgymn. tanárok stb. voltak jelen.

— **Értesítés.** Az „Erdélyegyházmegyei Papok Missió-egyesület“nek alakuló értekezlete folyó hó július 19-én délelőtt Csik-Somlyón fog megtartatni a lelki gyakorlatok bevégzése után. Ujabbban jelentkezett működő tagnak: 29. Szántó István, plebános. Pártoló tagnak: 9. Kiss András, plebános.

— **Évzáró vizsgálatok a gyulafehérvári zár-dában.** Ott voltunk a zárda vizsgálatain és szívünk-lelkünk betelt azokkal, a miket ott láttunk és hallottunk. Csodálkoztunk a kis gyermekek okos, értelmes feleletein; főeg a kis román gyermekek leptek meg bennünket, kik az év elején még a magyar szót sem értették és most a vizsgálatokon már tiszta magyarsággal beszéltek. A foglári iskolában a legnehezebb tárgyakból is tökéletes, precíz feleleteket hallottunk, a mi egyrészt a tanárnök kitünő metodusát, másrészt a növendékek szorgalmát dicséri. Az intézetet Ő Méltósága a püspök úr is kitüntette ez alkalomból, ki két ízben jelent meg a vizsgálatokon, s mindkét esetben magas megelégedésének adott kifejezést a tanárnök buzgalma s a növendékek fölött. Elismerő szavakkal halmozta el Ő Méltósága az intézet kézi-munka-kiállítását is. Ez a kiállítás valóban telmúlt minden várakozást, s azt sem tudjuk, mit emeljük ki inkább, vajjon a minták tapintatos és célszerű kiválasztását, vajjon a finom kidolgozást, vajjon a kiállítás sokoldalúságát vagy az ügyes rendezést, csoportosítást. A kiállított rajzok és festmények is meg a legkényesebb igényeket is kielégíthették, akár a színezést, akár a megrajzolást, akár a távlati követelményeket vettük is szemügyre, csak azt a benyomást nyertünk, hogy itt igazi művészettel állunk szemben. Különösen két virágbokréta tűnt ki, továbbá néhány szövettfestés, közöttük leginkább egy remek kályhaellenző. Az ének- és zeneelőadásokról is csak a legjobbakat mondhatjuk. Sok tehetséget láttunk egyes növendékekben s e tehetséget csak a legjobb irányban vezetik az ének és zene tanítóinói. Kitünők voltak az összes ének- és zenedarabok, egyes előadások pedig határozottan magas zenei műveltségről tanuskodtak. Csodálkozásunk legmagasabb fokát a „Hamupipke“ című énekes tündérvjáték előadásánál érte el, melyet az intézet növendékei a záró-ünnepégen mutattak be. Már maga a darab kiválasztása is nagy tapintatról és kitünő peda-

gógiai érzékről tanuskodik, az előadás és kiállítás pedig alig méltányolható eléggé. A szuevedélyes, indutatos, kegyetlen mostoha, a két hü, feltűnnyvagyó, irigykedő mostoha testvér a jószívű, jámbor hamupipóke, az ügyes udvarmester, az imponáló, méltósággal teljes herceg, mind nagyon jól adták szerepüket. A jelmezek elragadóan szépek voltak, sok csinál és izléssel kiálltva. Maga a püspök úr Ó Méltósága is kiemelte a darab megható, épületes voltát, a kitűnő előadást, a mostoha szerepének kitűnő alakítását, a tisztelendő sororoknak pedig elismerését fejezte ki a darab farszto betanításáért és rendezéséért. Azzal a benyomással távozunk, hogy a zárdai leánynevelő intézetben mind az elmét, mind a kedélyt kitűnően képzik s a növendékek ott magasokú műveltséget nyernek. Gratulálunk a tisztelendő sororoknak az elért sikerekhez, de egyuttal gratulálunk a szülőknak, a kik oly szerencsések, hogy egy ily kitűnő intézetben nevelthetik gyermekeiket.

— **Papnevelő-intézetünkben** a felszentelendők lelki gyakorlatai már befejeződtek. Schlick János S. J. vezette azokat. A fardhatatlan lelkiatya most a helybeli irgalmas nővérek lelki gyakorlatait vezeti s azok bevezetésével Csik Somlyóra utazik, hogy a tanárok és tanítók részére rendezendő exercitiumokon beszéljen. Isten bőséges áldása kísérje fáradozásait!

— **Meghívó.** Az erd. r. k. ált. tanítóegyesület alakuló gyűlését jul. 8-án és 9-én Csiksomlyón a tanítóképző-intézetben tartja. A gyűlés tárgysorozata: 1) 8-án d. e. 9 óraker ünnepies istentisztelet a szentferencdié templomban. 2) Előleges értekezlet. Korelnök és jegyző választása. 3) D. u. 3 órától 6-ig és másnap 9-én d. e. 9—12 óráig az alapszabály tervezet tárgyalása. 4) A tisztikar megalakítása. Az alakuló gyűlésre az erd. r. k. tanítóegyesületek képviselőit és az érdeklődőket tisztelettel meghívja Gyula-Fehérvárt, 1901. jun. 26-án a szervező bizottság: Péter János dr., Vitos Menyihért, Zlamál Agost. Megjegyzés. A gyűlésen résztvevők a finóvelő intézetben főgnak szállást és ellátást kapni, ha ugy óhajtják. Az ellátásért az élelmézőnek méltányos díjat kell fizetni. A kik a finóvelőben akarnak lakni és étkezni, mielő előbb jelentkezzenek Bálint György, finóv. intézeti igazgató urnál!

— **Az alsófehérmegyei r. k. tanítóegyesület** f. é. jun. 27-én d. u. 4 óraker rendkívüli gyűlést tartott, melyen az ált. egyesület alakuló gyűlésére képviselőül Bakó Elek maosportusi tanítót, Fejér Gerő dr. tanárt, Péter János dr. tanárt, Szabó György plebánus helyettesét, Szász Károly gyulafehérvári és Vitos Menyihért tövisi tanítót választotta meg.

— **Státusunk középiskoláinak** igazgatóit tisztelettel kérjük, hogy a vezetésök alatt álló gymnásium „Értesítő“-jét lapuáknak is és lehetőleg mielőbb megkülöndeni sziveskedjenek.

— **Óltáregyesületi hírek.** *Sepsi-Szt.-Györgyrről* írják: „Tisztelettel jelentem, hogy az óltáregyesület nem sokára itt is megalakul. A jul. 3-ki gyűlésen a kerületi papság figyelmét is felhívom e szt. ügyre“.

Más helyről kérdezik, hogy a tagok száma hányuál kevesebb nem lehet? Azt bajos meghatározni; anynyak kell lenni, hogy egyesületet alkotassanak. (25, 30.) Az a fő, hogy megkezdjük, majd megindulnak aztán a hidegek és közbűbűsek is.

Csicsó-Kereszturról értesítenek: „Az anyaegyházban lakó hívek nagyon szegények; vagy cselédek vagy napszámások (évi 24 fillért azonban még a koldus is megfizetheti!) vagy ha nem, ezek is imádhatták Jézust!!) Rettég filiális

egyházban azonban a talaj anyyira el van készítve, hogy szt. Péter és Pál ünnepeére az óltáregyletet megalakíthatjuk“.

A gyűjtővekről vaió beszámolást csak szeptember hónapban sziveskedjenek hozzámn küldeni; és jul. aug. hónapokban semmiféle pénz ne tessenek beküldeni.

A főtörzskönybe eddig 1750 tag van bejegyezve.

— **Erzsébetvárosról írják:** Junius 27-én ünnepelettik Világosót szt. Gergely emlékétt. Már második eset, hogy figyelmzettőt kaptunk a magasságból: „Megemlékezzél róla, hogy ünnepet szenteled“. Délután 2 óraker iriőzatos ériháboru következében kétszer becsapott a villám főtemplomunkba, mint ezelőtt 42 évvel az ő templomba s akkor sz. Gergely óltárát egészen megsemmisítette. Most az orgonatest körül okozott kárt, valamint a templom boltozatán is a repedések számar megszorította, miáttal a veszély mindinkább fenyeget. Reméjük, hogy a templom mint műregek fenntartása végett a nagyméltóságu miniszter ur és a biztosító társulat segítségünkre lesz.

— **Évzáró ünnep.** A gyulafehérvári róm. kath. elemi iskola f. év junius 22-én az iskolának zöld galyakkal és nemzeti zászlókkal felidiszített udvárán évzárót rendezett. Az iskolás gyermekek nagyobb része román és német anyanyelvű lévén, mindenkit meglepett a siker, mit ügyes szavalla'ikban és a szép magyar énekek előadásában felmutattak. Örömet írjuk ezt a buzgó tanító testület és a fardhatatlan adminisztrator hitoktató érdemeinek sorozatába. Az ünnepe meg mély hatásának úgy a n. gyszámu közönségre, mint a gyerekekre nézve, igazi erőt Püspök urunk magas megjelenése köleszökt. Ó méltósága a jobbaknak emlékeztetés jutalom-tárgyakat adott s azután gyermekek nyelven szolt valamennyihez úgy, hogy az a 180, természeténél fogva figyelmellen gyermek egész beszéd alatt mint egy száj és szem tapadt főtápsztoruának tekintetéhez s többször egyhangu felkiáltással tett ígérteket, hogy a kegyes intelmeket megtartja még a vakációban is.

— **Papnóvelő-intézetünk szt. Antal perelyébe,** mit január 15-kén állítottak föl, begyűlt összesen 124 korona 90 fillér. Ebből vettünk két fali gyergyatartót 44 koronáért, a többi 80 k. 90 fillért a zárdai szt. Antal perelyébe helyeztük.

— **Kétszáz katolikus lemeszárlása.** Borzalmas katasztróba híre érkezett a minap Brazília Maranbaó nevű tartományából, mely az egyesült husz brazilai állam egyike és Amazonia, valamint Para tartományokkal batáros. A maranbaó-tartománybeli benszilűtök föllázadtak az Alto Allegre községben lévő olasz missziotelet ellen és e hó 15-én a reggeli istentisztelet alatt berontottak a templomba és az ott jelenlevő összes szerzeteseket, apácákat és hívöket lemeszárlották. A templomból a községbe mentek és ott is legyilkolták az összes katolikusokat, többek közt egy Andrea Carlos de Oliveira nevű dugszadag telepítvényes 28 tagból álló családját is. Egyedül Oliveira menekült meg és lóra kapva, kilenc órai lovaglás után Barra do Corda városba ért, a hol elbeszélte a rémes meszárlást. Ottan Thome Vieira Passos hadnagy 89 katonával azonnal a lázadók ellen indult és heves tüzelés után leverte öket. A lötűnűsöket elfogták és Barrába vitték. A legyilkolt katolikusok száma meghaladja a kétszázatot. Ez az a föld, a hová szegény magyar kivándoroltjainkat is nem egyszer csabították a gaz ügyöknök.

— **Göbűsárok.** A Székely Nemzet ezen a címen közöl apró történeteket a székely népeletről. Mutatóul adjuk belölük a következőket: *Szerecsélenség éri.* Meghalt a székely asszonyuak az ura. A szokás pedig most is az, hogy virrasztóba mennek. A balottat kiterítik egy szobában, székeket tesznek ki s a szomszédok, atyafiak 10--12 óráig ott ülnek vigasztaloi a megszorodottakat; az illető asszony is virrasztotta az urát néhány más asszonnyal. A bánatos özevny ott ült a balott fejénél, a többiek alább. Kevés ideig beszélgettek, egyszer aztán elcsendesedtek. A csendes üldögélésben az özevny el-elzunnyadott.

— Ejnye! — mondja egyszer, amint a fejével ismét nagyot lükkent — bizonyosan valami bánat ér, mert úgy megcsapa az alom!

Kerülő szókkal. Régebben, mikor a székelyek között nem valami jó ajánlat volt az, ha valaki Bukurestet is megjárta, történt, hogy a Kajcsa József uram Juliskája valami csavargóval beszélt Romániába. Sok idő múlva aztán haza került nagy cifrán kiötözve. Abban az időben ez igen nagy feltűnést keltő esemény volt. Hába! Még éltek a jó erkölcsök! Sokáig képezte beszédét Julit a falunak. A hazajövetelt egy szemérmes kis lány is megballotta és az édes anyjának így beszélte el:

— Jajj édes anyám! Aszongya vala Gyuri bátyám, hogy tám beszélte volna anyuóm, mintha hallotta volna: sógoruramtól, hogy az alszgebzen úgy hallatszódnék, mintha tám Kajcsa Juli haza jött volna Bukarestből!

A vasutnál. Mikor az első vonat robogott keresztül a Székelyföldön, az atyafiak vagy álmétkodással bámulták. Senki sem akarták elhinni, hogy valahol belül ló ne legyen benne. Egyik a feleségével együtt Brassóba akart utazni, oda állott a jegykiadóhoz és azt mondja:

— En istálom a tekintetes urat, istálnék Brassag egy térfi cinkust és egy fejrénj cinkust!

Mikor a pénztáros megnagyarázta, hogy az mindegy, akkor nagy apprehenzióval támadt a feleségére, hogy:

— Jajj te Rózi, ha érted is annyit kell fizetni mint értem, e máu nem igazság.

Egy másik székely Segesvárnál úgy kérte a jegyet:

— Istálók egy biletát Köröszturig, külömben én korondi vagyok!

I R O D A L O M.

* *Deharbe*—Tóthfalussy **Róm. Kath. Káté** negyedik teljesen átdolgozott kiadásban újból megjelent. Midőn erre magamat elhatároztam, részint több oldalról jött felvilágosítások engedtem, részint a bála ösztönzött azon intézetek iránt, hol eddig mint tankönyv szerepel. — Jelen kiadásommal minden igénynek eleget tettem, amennyiben az iskolát tartva szem előtt, oly tankönyvet bocsátok közkére, melyet, — a falusi népiszkolát kivéve — minden más fin- és leányiskolában tankönyvtől alkalmazni lehet. — Hogy ez így van már a Deharbe név is elég biztosíték, amennyiben Kátékban más felosztás nem engedhető meg, mint: a hitről, parancsokról, és a szentségekről szóló rész. — Hitünknek e hármas felosztás képezi alapját, tehát alaposabb, világosabb s célvezetőbb ennél nem is képzelhető. — Ugyanazért Krisztusi szeretettel kér-m a középiskolai, reál, képzőintézetek, valamint a kereskedelmi és polgári iskolák hittanárainak legyenek szívesek a tisztelet-példányokat elfogadni, azokat átolvadni, s én meg vagyok róla győződve, hogy szavaim hitelre találunk. A hitről szóló rész 8 iv, vagyis anyyi, melynél kevesebbet nem lehet előadni, de a szükségeséget tekintve, enyit okvetlenül tanulni kell, ha hitű, keresztvédő ifjúságot akarnak nevelni. Ara az első füzetnek 60 kr. — A parancsokról, erények- és bűnökről szóló rész 6 iv, tehát ez is anyyi, melynél ha többet nem lehetne, — de kevesebbet sem szabad egy évben feldolgozatlanul bagyni, az ifjúság erkölcsi életét tekintve. — Ara 50 kr. — A szentségekről szóló rész 5 és fél iv, mely fontossága mellett is oly szépen van e csekélyke részben feldolgozva, hogy a tanultakat mindenki az életbe is átviszi magával, s a hitidégesség mindenkor számúve lesz az ifju kebelből. — Ara 50 kr. — Az egésznek ára 1 frt 60 kr. vagy megfelelő számú intentio. Ezekon kívül nincs olyan áldozár vagy

segédlelkész, ki ha dogmatikus vagy morális beszédeket akar tartani, hogy ezt nélkülözhetné; — a synodalis vizsgálata való készletet tekintve pedig, — teljesen nélkülözhetlen. Szatmár, 1901. június hó. Tóthfalussy Dániel, hittanár és bitelemző.

P á l y á z a t o k.

— *Az osdolai* róm. kath. iskolánál újonnan szervezett tanítói állomásra pályázatot hirdetek. Ezen állomás jövedelmei 800 kor. készpénz fizetés, 70 kor. lakbér. Kötelességei lesznek: az iskolaszék által reabizandó osztályok vezetése, az egyházi és világi ének tanítása mind a hat osztályban, még pedig két szolamra, az ismétlők és a testgyakorlat tanítása. A zenében jártasok előnyvel bírnak. Csak okleveles egyének pályázhatnak. Pályázati határidő folyó év július hó 25-e. Kik ezen állomást elnyerni óhajtják tanítói oklevél, keresztlevél és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat alattirt iskolaszéki elnökhöz beadni sziveskedjenek.

Osdola (p. Kézdivásárhely) 1901 június 24-én.

Tamás Dávid,
plebánus, iskolaszéki elnök.

— *Az osdolai* róm. kath. iskolánál újonnan szervezett tanítói állomásra pályázatot hirdetek. Ezen állomás jövedelmei: 800 kor. készpénzfizetés, 70 kor. lakbér. Kötelességei: az iskolaszék által reabizandó osztályok vezetése és a női kézimunka tanítása. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Kik ezen állomást elnyerni óhajtják, kellő okmányokkal felszerelt folyamodványokat jelen év július hó 25-ig alattirt iskola széki elnökhöz beadni sziveskedjenek.

Osdola (p. Kézdi-Vásárhely) 1001. június 24. én.

Tamás Dávid,
plebánus, iskolaszéki elnök.

— *A baróthi* róm. kath. segédkantortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalma: 700 korona készpénzben, 150 kor. terményekben, (ha jobban tetszik, ez is készpénzben), jó lakás gazdasági épületekkel és stolaosztalék. Ha a megválasztott énekkar vezetni képes lesz, 100—150 korona mellékjövdelemre lehet kilátása. Kötelességei: az I. és II. leányosztály önálló vezetése és a kántortanítókban segédkezés. Kellően felszerelt folyamodványok 1901. július 20-ig az iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Baróth (Háromszékmegeye) 1901 június 18.

Markaly István
kántortanító, iskolaszéki jegyző.

Máthé Isván,
alesperes-plebánus, iskolaszéki elnök.

— *A csik-karfalvai* róm. kath. elemi népiszkolánál újonnan szervezett nótanítói állásra, az iskolaszék nevében pályázatot hirdetek. Ezen állomás évi járandóságai: a) a község pénztárából havi előlegea részletekben fizetendő évi: 800 korona, b) ha a természetben adandott lakás nem volna kielégítő, lakpénz czimén: 50 korona, c) fapénz: 50 korona. Önként érthető, hogy ha a megválasztottnak igénye van a korpótlékhoz, azt is élvezni fogja. Kötelességei: az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismétlő leánytanokötelesség önálló tanítása, vallásos nevelése és a női kézimunkákban való oktátása. Pályázni akarók, kellő módon felszerelt folyamodványukat alattirt isk. széki elnökhöz címezve, folyó évi július hó 31-ig beadni sziveskedjenek.

Csik-Karfalva 1901. jun. 21.

Rancz János,
isk. széki elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Zlamál Agost.**
Szerkesztőtársak: **Eröss József, Péter János dr., Szilveszter Ferenc dr., Wagner Sandor.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.